

ÎNCHEIERE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Valeriu Duca,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Duca împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu administratorul insolvabilității Societății cu Răspundere Limitată „Moldagrocon”, Anatolie Nacu, cu privire la constatarea nulității parțiale a contractului de credit și a contractelor de gaj,

împotriva deciziei din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 10 iulie 2017, prin intermediul poștei (Vol.I, f.d.32), Valeriu Duca a depus cerere de chemare în judecată împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA, intervenient accesoriu administratorul insolvabilității SRL „Moldagrocon”, Anatolie Nacu, solicitând anularea ca fiind nul a contractului de credit nr. 17 EBM/A din 30 iunie 1997 în partea sintagmei „...în sumă de 20000 de dolari SUA (douăzeci mii dolari SUA)...” în pct.1.1., în partea sintagmei „...a câte 950 de dolari SUA”, a sintagmei „...1000 de dolari SUA...”, a sintagmei „...conform anexei nr. 2...”, în pct. 2.5.1, în partea sintagmei „...dar nu mai mult de 100 de dolari SUA...”, în pct.5.2., anularea ca fiind nul a contractului de gaj nr. 17 EBM/A-a din 30 iunie 1997 în partea sintagmei „...în sumă de 20000 de dolari SUA (douăzeci mii dolari SUA)...”, în pct.1, anularea ca fiind nul a contractului de gaj nr. 17 EBM/A-b din 06 august 1998 în partea sintagmei, „...în sumă de 20000 de dolari SUA (douăzeci mii dolari SUA)...”.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că în data de la 30 iunie 1997 BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Moldagrocon” au încheiat un contract de credit. Conform pct. 1.1 al contractului, s-a indicat „BC „Moldova-Agroindbank” SA acordă SRL „Moldagrocon” un credit în suma de 20000 de dolari SUA”. Pct. 2.5.1 al contractului prevede că „achitarea creditului se efectuează prin ordinul de plată a debitorului sau dispoziția incaso a Băncii a câte 950 de dolari SUA... și 1000 de dolari SUA, conform anexei nr.2”. În pct. 5.2 al contractului s-a specificat că „...Banca poate pretinde achitarea onorariului de administrare....dar nu mai mult de 100 de dolari SUA...”.

Totodată, a menționat că la 30 iunie 1997 și la 06 august 1998, părțile au semnat contractele de gaj nr.17 EBM/A-a și nr.17 EBM/A-b, în scopul de a asigura executarea contractului de credit sus-menționat.

Reclamantul a afirmat că, la 16 iulie 1997, SRL „Moldagrocon” a primit suma bănească de 91330 de lei, echivalentul a sumei de 20000 de dolari SUA la cursul de schimb 456, 65 lei pentru 100 de dolari SUA. Ulterior, SRL „Moldagrocon” a achitat creditul în valută națională. În perioada anilor 1997-1998 a fost achitată suma de aproximativ 70000 de lei.

În continuare, reclamantul a opinat că contractele de credit și de gaj sus-enunțate, urmează a fi recunoscute ca fiind nule în partea valutei de acordare a creditului, deoarece contravin normelor imperative și sunt fictive în această parte. În acest sens, reclamantul a citat prevederile art.50, art.61, art. 62 Cod civil, în redacția anului 1964, în vigoare în anul 1997, art. 216 alin.(1), art. 217 alin.(1), (2), (3), art. 219 alin. (1), (2), (3), art. 220 alin.(1) Cod civil, în redacția anului 2002, art.1, art.2, art. 5, art. 11 alin.(1), (2) al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548 din 21 iulie 1995, art. 25 al Legii instituțiilor financiare, pct. 3.1 lit.a) al Hotărârii Băncii Naționale a Moldovei cu privire la aprobarea Instrucțiunii nr.8/1001 privind ordinea de acordare a creditelor în valută străină, nr. 8 din 02 februarie 1996. Or. conform acestei reglementări, Băncile au dreptul de a acorda credite în valută străină în favoarea următorilor rezidenți ai Republicii Moldova: a) persoanelor juridice, precum și persoanelor fizice care desfășoară activitate de întreprinzător sau alt gen de activitate - în scopul achitării cu nerezidenții. Astfel, a evidențiat că legislația în vigoare la momentul semnării și executării contractului de credit, interzicea băncilor comerciale de a acorda credite în valută străină tuturor rezidenților Republicii Moldova cu excepția celor care primesc valuta pentru decontările directe cu furnizorii din alte state pentru marfa importată.

Reclamantul a declarat că în contextul prevederilor art. 217 alin.(1) Cod civil, având în vedere că începând cu anul 1993 și până în prezent este directorul și fondatorul SRL „Moldagrocon”, precum și că în temeiul art.55 alin. (3) Cod civil, fondatorul are dreptul de creanță față de întreprinderea pe care a fondat-o. Însă, totodată, a precizat că nu pretinde restituirea anumitor sume, doar să fie aduse condițiile tranzacțiilor în conformitate cu realitatea.

Prin hotărârea din 19 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Duca împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA cu privire la constatarea nulității parțiale a contractului de credit nr. 17EBM/A din 30 iunie 1997 încheiat între BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Moldagrocon” și a contractelor de gaj din 30 iunie 1997 și, respectiv, din 06 august 1997, încheiate între aceleași părți.

Prin decizia din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Valeriu Duca și s-a menținut hotărârea din 19 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că la 30 iunie 1997 BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Moldagrocon” au încheiat contractul de credit în sumă de 20000 de dolari SUA. La 30 iunie 1997, aceleași părți au semnat contractul de gaj nr. 17 BME/A, iar la 06 august 1998, părțile au semnat contract de gaj nr. 17 BME/A-b.

Instanța de apel a remarcat că la 30 iunie 1997, la 06 august 1998, momentul încheierii contractelor contestate, reclamantul/apelant Valeriu Duca a semnat aceste contracte, deținând funcția de director al SRL „Moldagrocon”

Conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice datat din 14 martie 2017, reclamantul Valeriu Duca este fondator (asociat) cu o cotă de participare de 68 % la SRL „Moldagrocon”, fiind indicat și în calitate de administrator al societății menționate.

La acest compartiment, a conchis că prima instanță corect a relatat faptul că raporturile juridice dintre BC „Moldova-Agroindbank” SA și SRL „Moldagrocon” născute în temeiul contractului de credit și a contractelor de gaj discutate, se deduce concluzia precum că reclamantul Valeriu Duca nu are, în circumstanțele invocate, un interes născut și actual în contestarea actelor juridice dintre cele două persoane juridice care sunt părțile contractante. Raporturile juridice respective discutate au produs efecte doar între partea care a acordat suma creditului adică BC „Moldova-Agroindbank” SA și cealaltă parte care a primit suma respectivă cu titlu de împrumut, avându-se în vedere SRL „Moldagrocon”. Prin urmare, instanța de apel a relevat că instanța de fond just a respins acțiunea, or, apelantul/reclamant Valeriu Duca nu a demonstrat interesul său născut și actual în sensul art. 217 alin. (1) Cod civil (în redacția de până la 01 martie 2019), iar tendința de a obține anularea unui act juridic de către o persoană care nu are un interes născut și actual este contrară securității raporturilor juridice.

La 12 februarie 2020, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.10), Valeriu Duca a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, emiterea unei noi hotărâri de admitere a prtențiilor.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele ierarhic inferioare au încălcat și nu au aplicat corect normele de drept material. La fel, nu au indicat în partea descriptivă precum că se contestă contractul de credit și contractele de gaj, menționând doar contractele de gaj. Prima instanță nu a aplicat corect prevederile art. 217 alin. (1) Cod civil în partea determinării interesului ca condiție obligatorie pentru înaintarea acțiunii.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire datate cu 28 februarie 2020 (Vol.II, f.d.14) și a fost recepționată conform avizelor de recepție la 04 martie 2020 (Vol.II, f.d.15-16).

La 19 martie 2020, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.22), BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea recursului, menținerea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel (Vol.II, f.d.17-18).

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 07 noiembrie 2019, iar Valeriu Duca a declarat recurs la 12 februarie 2020, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.10).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale participanților la proces la 10 decembrie 2019, conform scrisorii de însoțire (Vol.I, f.d.242). Din textul recursului se distinge că partea recurentă a recepționat decizia integrală a

instanței de apel în data de 14 decembrie 2019. Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Valeriu Duca, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Valeriu Duca nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Valeriu Duca.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Valeriu Duca împotriva deciziei din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat